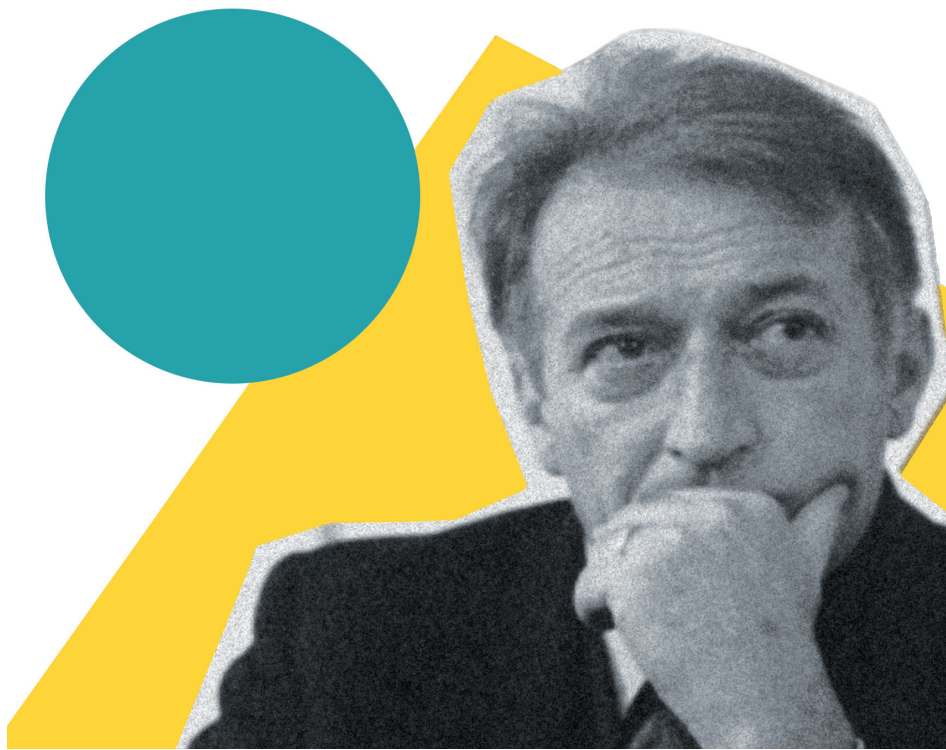

GIANNI RODARI

(Omegna, 1920 - Roma, 1980)

Guia de l'exposició

L'obra de Rodari és innovadora, original, senzilla, transformadora i plena d'enginy; sap convertir les paraules i les idees en una joguina intel·ligent. És un revolucionari de la literatura que ens obre les portes a un món fantàstic; i alhora ens mostra la realitat com mai no s'havia vist, a través de l'humor i la imaginació.

És també un mestre en l'art d'inventar: les seves històries neixen d'una visió realista i crítica del món però estan plenes d'optimisme i ens ajuden a pensar-hi sense prejudicis.

Rodari demostra que la brevetat pot generar bones històries. La trama dels seus contes són jocs senzills i plens d'humor, a l'abast de tots els nens. Moltes de les seves obres literàries versionen elements de la literatura tradicional i permeten al lector plantejar-se el final dels contes amb perspectiva crítica.

També va escriure llibres destinats a fomentar la imaginació i la creativitat, ja que volia que els nens es descobriessin a través de la lectura i de l'escriptura, de la paraula. Per això, els proposa recursos que els estimulin a jugar amb la fantasia a través de la realitat.

L'any 1970 va guanyar el premi internacional Hans Christian Andersen, considerat el premi Nobel de la Literatura Infantil.

Rodari, Gianni. **Les dues vegades del baró Lamberto** / il·lustracions de Javier Zabala; traducció de Teresa Duran. Barcelona: Kalandraka, 2020.

Títol original: C'era due volte il barone Lamberto, 1978

El baró Lamberto, un senyor de més de noranta anys, propietari de 24 bancs i 24 malalties, en un dels seus viatges a Egipte, descobreix un remei infalible per recuperar la salut: *Lamberto, Lamberto...* De seguida que el posa en pràctica, la seva vida tranquil·la i apagada en el palau de l'illa de San Giulio, al llac d'Orta, comença a patir molts trasbalsos: la visita d'un nebot interessat, l'assalt inesperat i invasiu de 24 bandits que es diuen com ell -Lamberto- i l'arribada del 24 directors dels bancs dels quals és propietari (cadascun acompanyat del seu secretari) portaran a situacions molt sorprenents. Però el baró, plenament recuperat de tots els seus mals, encararà la situació amb alegria i humor i prendrà les decisions just al revés de com tothom s'espera. Si us agraden els contes de Rodari, les seves novel·les per a infants i joves us captivaran pel seu sentit de l'humor, la capacitat de sorprendre'ns a cada pàgina i un estil literari entenedor i impecable.

Rodari, Gianni. **Les aventures d'en Cebeta** / traducció d'Àlvar Valls. València: Sembra Llibres, 2020

Títol original: Le aventure di Cipollino, 1957

En un món on tots els habitants són fruites i verdures, les injustícies, els abusos de poder, les pors i les amenaces hi són tan presents com en el món dels humans. Però en Cebeta, un jove despert i amable que no està disposat a doblegar-se, anirà a córrer món, viurà mil aventures i trobarà la manera de fer justícia amb l'ajuda dels seus amics i conciutadans, per fer així la terra una mica més justa. Ens trobem davant d'una novel·la adreçada a lectors avançats, plena de personatges molt peculiars, situacions sorprenents i aventures i desventures, on gaudirem de l'estil literari de Rodari -irònic, original, ric- i viurem els seus valors de pau i fraternitat.

Rodari, Gianni. **De la A a la Z** / il·lustracions de Chiara Armellini; traducció d'Eleonora González. Madrid: Loqueleo, 2018

Títol original: Dalla A alla Z, 1980

Textos extrets de Favole al telefono, Il libro degli errori, Filastrocche in cielo e in terra, entre altres llibres de Gianni Rodari.)

Ens trobem davant d'un alfabet-antologia: una selecció de textos de Rodari provinents de molts dels seus llibres -*Favole al telefono, Il libro degli errori, Filastrocche in cielo e in terra* i tants altres- que ens permeten tastar els temes predilectes d'aquest autor: passejar per mons fantàstics però conèixer també un trosset d'Itàlia, jugar amb la llengua, veure com els infants prenen la iniciativa i passen moltes aventures, remenar i barrejar els contes populars... La tria s'estructura entorn de l'alfabet: cada lletra dona peu a un conte breu o un poema, i hi ha també alguns textos finals sobre l'accent i els textos de puntuació. Però la relació entre lletres de l'alfabet i el seu text corresponent no sempre és evident: per esbrinar-la, haurem de llegir atentament.

Rodari, Gianni. **Tirallongues del cel i la terra** / il·lustracions de Bruno Munari; traducció de Pau Vidal. Barcelona: Estrella Polar, 2017.

Títol original: Filastrocche in cielo e in terra, 1960

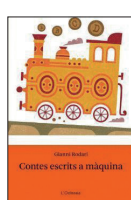
Una tirallonga -una *filastrocca* en italià- és un enfilall: Rodari enfila paraules, idees i imatges, l'una rere l'altra, i ens porta de l'objecte més comú als escenaris més impensables (com un doctor que queda absorbit pel seu televisor, o un ascensor sense aturador); de l'element més petit i anodí a la història més sorprenent (com el punt de la i, que pot tornar-se un capell diví). Un poemari magnífic en què es dona la volta a la realitat i tot es torna més amable: l'autor insufla vida a les coses més insípides (un accent mal col·locat, o paraules polisèmiques, com pota i cap), dignifica les persones menys visibles de la societat (el drapaire, l'emigrant), homenatja la tradició literària (Pinotxo, Alicia, Blancaneus; Putxinella i Arlequí) i rebla molts poemes reivindicant els seus valors fonamentals, perquè *val més un milió de traus/que perdre la llibertat*. Les il·lustracions de Munari són senzilles, suggerents i irreverents: una delícia.

Rodari, Gianni. **Gramàtica de la fantasia. Introducció a l'art d'inventar històries** / traducció de Teresa Duran. Barcelona: Edicions 62, 2020

Títol original: Grammatica della fantasia. Introduzione all'arte di inventare storie, 1973

En aquesta gramàtica, Rodari ens proposa una sèrie d'estratègies per fomentar la creativitat i la fantasia dels infants. Hi ha molts factors que fan que aquesta obra sigui interessant: els recursos que aporta (que es poden aplicar amb molta facilitat a l'aula amb els infants, però també a casa en família, o en una sessió de pluja d'idees, en àmbits laborals); les reflexions que fa l'autor sobre l'educació, la creativitat, la imaginació, la fantasia i la funció social de l'art; i els contes que posa d'exemple. Les tècniques per inventar contes que proposa Rodari sovint consisteixen a donar un punt de partida estimulants i trencador, que ens obligui a pensar d'una nova manera i a establir noves connexions; estan pensades sobretot per portar-les a la pràctica de manera oral i compartida, xerrant i retroalimentant-nos entre tots, fent i desfent, com un joc.

Rodari, Gianni. **Contes escrits a màquina** / il·lustracions de Luis Demano; traducció de Francesc Sales. Barcelona: Estrella Polar, 2019

Títol original: Novelle fatte a macchina, 1973

En cada conte d'aquest recull, la realitat més comuna és distorsionada per un fet insospitat, impossible que ens treurà la son de les orelles i ens farà passar una bona estona. Des d'un cocodríl que participa en un concurs radiofònic fins a la difícil relació que ben segur deuen tenir l'orquídia, l'ortiga i l'ortopedicista, es tracta de conèixer en una mateixa pàgina de diccionari. Es tracta d'un aplec de contes que Rodari va publicar setmanalment al diari *Paese Sera* a partir de l'agost de 1972: una mostra més de la fantasia hilarant d'aquest autor.

Rodari, Gianni. **Molts contes per jugar** / Il·lustració d'Emilio Urberuaga; traducció de Teresa Maria Castanyer Bachs. Barcelona: Jollibre, 2017

Títol original: Tante storie per giocare, 1974.

Ens trobem davant d'un recull de contes amb plantejaments interessants, nusos intrigants i tres possibles desenllaços! Així doncs, no són contes fets i acabats, sinó que llector qui haurà de triar el que més li agradi i pensar o explicar perquè. Es tracta d'un magnífic llibre-joc que ens pot servir per adonar-nos que la literatura sempre té una ideologia, una moral, un rerefons ètic que pot ser adequat o inadequat, antic o actual, però que sempre val la pena descobrir, entendre i discutir. Rodari ens proposa finals equànimes, venjatiu, temperats, estrofolaris: quin convenç més a cada lector? Quin és el preferit de l'autor? Això, si volem podem esbrinar-ho a l'annex final. Així doncs, descobrir Rodari en aquesta ocasió implica també descobrir-nos a nosaltres mateixos.

Rodari, Gianni. **Els contes de la fantasia** / Il·lustracions de Giulia Orecchia; traducció de David Nel-lo. Barcelona: Estrella Polar, 2018

Títol original: Fra i banchi, 1980

En aquest recull de contes els nens la campen lliurement, els animals raonen i prenen la iniciativa i els personatges dels contes clàssics s'adapten als nous temps, tot al més pur estil rodarià. Es tracta, doncs, d'un recull de contes de fantasia desbordada però que alhora vehiculen uns valors i uns ideals molt actuals i necessaris: saber conèixer, defensar la pròpia manera d'entendre la vida o saber protestar quan sentim que el nostre punt de vista no està prou ben representat. Una nostalgia curosament editada amb unes il·lustracions abundants i molt vives que fan encara més ric el viatge a la fantasia.

Rodari, Gianni. **Escola de fantasia. Reflexions sobre educació per a mestres, pares i nens.** Barcelona: Blackie Books, 2018.

Títol original: Scuola di fantasia, 2014

Aquest volum aplega un seguit d'articles de Rodari sobre infància, creativitat i educació; en conjunt, constitueixen un ideari pedagògic interessantíssim que ens convida a reflexionar sobre els mètodes escolars, la lectura i la literatura, el paper de les famílies en l'educació, entre molts altres temes. L'autor combina la pròpia perspectiva -innovadora, idealista i molt ben documentada- i intenta atansar-nos també la perspectiva de l'infant, la seva mirada sobre la societat i totes les infraestructures que els adults hem dissenyat per a ells (algunes vegades de manera més encertada que d'altres). Un dels capítols més coneguts d'aquest volum són les "Nou maneres d'ensenyar els nens a odiar la lectura": Presentar el llibre com una alternativa a la televisió. Dir als nens d'avui que els nens d'abans llegien més. Considerar que els nens tenen massa distraccions...

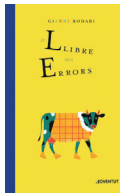

Rodari, Gianni. **Las mejores historias y rimas de Gianni Rodari para los más pequeños** / il·lustracions d'Elisa Paganelli; traducció de Carlos Gumpert. Madrid: Anaya, 2020.

Títol original: Le più belle Storie e rime di Gianni Rodari per i piccoli, 1980

Textos extrets de Favole al telefono, Il libro degli errori, Filastrocche in cielo e in terra, Fra i Bianchi, entre altres llibres de Gianni Rodari.)

Aquesta selecció aplega textos de Rodari ideals per a la primeríssima infància: contes i poemes molt breus i molt visuals que es poden llegir amb molt poca estona, que són molt fàcils d'entendre, divertits i suggerents. L'antologia també que els més petits facin un primer tast de l'univers Rodari: contes populars capgirats, tirallongues lliures, jocs de llengua. Una edició amb tapa dura amb unes il·lustracions abundants i càndides.

Rodari, Gianni. **El llibre dels errors** / il·lustracions de Chiara Armellini; traducció de Teresa Duran i Txell Freixinet. Barcelona: Joventut, 2020.

Títol original: Il libro degli errori, 1964

L'error és creatiu: aquesta màxima tan difosa avui, Rodari ja la tenia molt clara fa més de cinquanta anys. Faltes d'ortografia, accents mal posats o paraules mal dites poden generar noves imatges i connexions imprevistes que són l'espurna d'aquestes històries i rimes rodarianes. Diu l'autor al pròleg d'aquest volum: "Val la pena que un nen aprengui plorant el que pot aprendre rient? Si es recollissin totes les llàgrimes vessades als cinc continents per culpa de l'ortografia, en sortiria una cascada que es podria aprofitar per obtenir energia elèctrica. Però em sembla que seria una energia massa cara." El professor Gramàticus sabrà corregir amb humor, ironia i imaginació "els errors més inofensius del nostre planeta."

Rodari, Gianni. **Contes per telèfon** / il·lustracions d'Emilio Urberuaga; traducció de Teresa Duran. Barcelona: Joventut, 2019.

Títol original: Favole al telefono, 1962

Diu la llegenda que quan Rodari era de viatge per Itàlia visitant escoles i difonent la seva gramàtica, al vespre trucava la seva filla -quan una trucada era encara ritual important (i una mica car)- i li explicava un conte. Aquestes són les històries que componen aquesta antologia, que es va traduir al català el 1972 i des de llavors no ha parat de reeditar-se. Contes breus, fantàstics, evocatius, oberts a vegades, que ens faran passar una bona estona i desapararan la fantàstica dels infants.

Rodari, Gianni. **Què ens cal?** / il·lustracions de Sílvia Bonanni; traducció de Teresa Duran. Barcelona: Kalandraka, 2020

Títol original: Che cosa ci vuole.

Text extret de Filastrocche in cielo e in terra de Gianni Rodari de 1960

Per fer una taula, ens cal la fusta. Per fer la fusta, ens cal un arbre. I per fer un arbre? Aquest àlbum es basa en una tirallonga molt coneguda de Rodari, que a Itàlia ha esdevingut també una cançó popular: aquests versos ens demostren com tot el que tenim prové de la natura; i com en la natura tot està connectat i l'element més petit, com una llavor, pot ser crucial per a l'element més gran. Bonanni il·lustra amb la tècnica del collage, aquest cicle vital: ens recorda així, que unes il·lustracions vívides i alegres es poden fer a partir d'una publicació anterior. Un llibre adreçat a primers lectors, per llegir amb facilitat, aprendre'n aquestes versos de memòria i descobrir un munt de detalls en cada il·lustració.

Rodari, Gianni. **Un conte embolicat** / il·lustracions de Alessandro Sanna; traducció de Carlos Mayor. Barcelona: Kalandraka, 2010

Títol original: A sbagliare la storie, Text extret del llibre Favole al telefono de Gianni Rodari de 1962.

Un avi explica a la seva néta la història de la Caputxeta Grog... ai no, Vermella!, que ha d'anar a portar unes peles de patata a ca la tieta Teodora. No és així? Bé, tant se val! Sanna ha convertit en àlbum il·lustrat un conte de Rodari amb unes il·lustracions que combinen dibuix i collage. Una història dialogada, hilarant i embolicada, en què els llops es converteixen en girafes o en mestres de matemàtiques, i els boscos, en ciutats on pots agafar el tramvia o trobar-te una moneda que et permetrà comprar-te el que estaves desitjant.

Rodari, Gianni. **Tonino l'invisible** / il·lustracions de Alessandro Sanna; traducció de Teresa Duran. Barcelona: Kalandraka, 2010

Títol original: Tonino l'invisibile. Text extret del llibre Favole al telefono de Gianni Rodari de 1962.

Tots hem pensat algun cop què faríem i què no faríem si ens poguéssim tornar invisibles. Aquest desig tan comú pren forma en aquest conte: Tonino aconsegueix desaparèixer de la vista del mestre just quan li tocava que li preguntessin la lliçó i gaudeix d'aquesta condició una bona estona. Però no tot són flors i violes, quan ets invisible. I resulta, a més, que en Tonino no és l'única persona que ningú no veu... Un altra història de *Contes per telèfon* que es converteix en àlbum il·lustrat a través d'unes il·lustracions dinàmiques i originals.

Rodari, Gianni. **Inventem els números** / il·lustracions de Alessandro Sanna; traducció de Carlos Mayor. Barcelona: Kalandraka, 2018

Títol original: A inventari i numeri, 1980. Publicat en el llibre Contes per telèfon.

Una altra dels *Contes per telèfon* que es converteix en àlbum il·lustrat de la mà d'Alessandro Sanna, amb unes il·lustracions en què els números són pertot, s'amaguen en moltes de les formes de la vida quotidiana. Rodari, amb aquest conte, ens recorda que la llengua és de tots i que sempre som a temps d'inventar noves paraules; i ens fa adonar també que amb una mica d'inventiva els números poden ser encara més precisos a l'hora d'explicar determinades distàncies i dimensions.

Les rondalles, les velles i les noves, eduquen, ajuden l'infant a conèixer el món i ens donen les claus per entrar a la realitat a través de nous camins.

Gianni Rodari

Aquesta guia i tots els llibres que conté, formen part de l'exposició Gianni Rodari del Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona que itinerarà per totes les biblioteques de les comarques gironines.

Aquesta guia és només una mostra dels llibres de Gianni Rodari que es poden consultar i demanar en préstec a les biblioteques públiques.

Podeu trobar la guia online a la web del Servei de Biblioteques <https://www.bibgirona.cat/>

Podeu consultar els llibres a <http://argus.biblioteques.gencat.cat/>

Idea, direcció i coordinació:
Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona

Comentaris bibliogràfics:
Mariona Masgrau

Disseny i producció:
Mostra comunicació

Diputació de Girona
Biblioteques

@bibgirona

#lij

www.bibgirona.cat